

NORTHERN LIGHTS CORRIDOR -NIMEN HYÖDYNTÄMINEN TORNIONLAAKSON NEUVOSTON JÄSENKUNTIEN EDUNVALVONNASSA JA MARKKINOINNISSA

Tornionlaakson jäsenkuntia ovat Suomesta Tornio, Ylitornio, Pello, Kolari, Muonio ja Enontekiö. Ruotsista jäsenkuntia ovat Haparanda, Övertorneå, Pajala ja Kiruna sekä Norjasta Storfjord, Kåfjord ja Nordreisa.

Jäsenkuntien alueella on kaksi olemassa olevaa kansainvälistä tavaraliikennekäytävää Perämerenkaarelta Jäämerelle:

1. TornioHaparanda-Kiruna-Narvik
2. TornioHaparanda-Kolari-Enontekiö-Storfjord-Tromssa

Narvikin linkin liikennekäytävä koostuu sekä maantie- että raideliikennekäytävästä. Tromssaan menevän tavaraliikennekäytävä käsittää maantieyhteyden Tromssaan ja rautatieyhteyden Kolariin.

Kansainväliset liikennekäytävät muodostavat yhdessä kaksihaaraisen vyöhykkeen TornioHaparandasta Jäämerelle ja kattavat kaikki liikennemuodot sekä kaikki Tornionlaakson neuvoston jäsenkunnat.

Tornionlaakson neuvosto on rekisteröinyt Northern Lights Corridor tavaramerkin, jota on perusteltua hyödyntää aluekehittämisessä.

Northern Lights Corridor –nimellä pystytään edistämään jäsenkuntien edunvalvontaa, hankkimaan alueelle globaalia näkyvyyttä sekä kehittämään koko Tornionlaakson jäsenkuntien liikennejärjestelmää kaikkine liikennemuotoineen osana Euroopan Arktisen alueen yhteyksiä Eurooppaan ja maailmalle.

Suomen liikenneministeriön Arctic Railway –hankkeessa tarkasteltiin viittä eri ratalinjausta Jäämerelle:

- **VE1 Rovaniemi–Sodankylä–Kirkkonie mi** (Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 2,92 mrd. euroa, josta Suomen osuus on 2,06 mrd. euroa ja Norjan osuus 0,86 mrd. euroa)
- **VE2 Kemi–Tornio–Kolari–Kilpisjärvi–Tromssa** (Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 7,45 mrd. euroa, josta Suomen osuus on 2,27 mrd. euroa ja Norjan osuus 5,18 mrd. euroa. Skibotn–Tromssa-välin osuus kokonaiskustannuksista on todella suuri, yhteensä 3,62 mrd. euroa. Kannattavuuslaskelmassa tarkasteltiin tätä hankevaihtoehtoa myös ilman

Skibotn–Tromssa-väliä, mikä tarkoittaa, että ratayhteyden päätesatama on Skibotn.)

- **VE3 Kemi–Tornio–Kolari–Kiiruna–Narvik** (Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 1,03 mrd. euroa, josta Ruotsin osuus on 0,88 mrd. euroa ja Suomen osuus 0,15 mrd. euroa)

- **VE4 Kemi–Tornio–Haaparanta–Kiiruna–Narvik** (Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 0,65 mrd. euroa, josta Ruotsin osuus on 0,63 mrd. euroa ja Suomen osuus 0,02 mrd. euroa)

- **VE5 Rovaniemi–Kemijärvi–Salla–Kellosekä–Alakurtti–Kantalahti–Murmansk** (Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 0,75 mrd. euroa, josta Venäjän osuus on 0,65 mrd. euroa ja Suomen osuus 0,10 mrd. euroa).

Rambollin raportissa (Liikennevirasto 3/2018) parhaaksi reittivaihtoehdoksi muodostui VE 3, Kolari – Narvik. Liikenneministeriö valitsi näistä vaihtoehdoista jatkoselvitettäväksi VE 1, Rovaniemi – Kirkenes.

Päätösesitys hallituksen kokoukseen 18.9.2018:

- Otetaan Northern Lights Corridor –nimi käyttöön ja hyödynnetään sitä liikennekäytävän kehittämisessä osana Tornionlaakson neuvoston kuntien edunvalvontaa ja markkinointia. Nimihakemus on jätetty patentti- ja rekisterihallitukselle Suomessa ja Ruotsissa.

- Tornionlaakson Neuvoston edunvalvonta kohdistuu rautatie- ja tievaihtoehtojen osalta seuraaviin hankkeisiin:

VE4 Kemi–Tornio–Haaparanta–Kiiruna–Narvik

- *Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 0,65 mrd. euroa, josta Ruotsin osuus on 0,63 mrd. euroa ja Suomen osuus 0,02 mrd. euroa*

- Rautatieyhteys on olemassa oleva ja liikennöity ratayhteys ja suurin investointitarve Suomen osalta liittyy radan sähköistämiseen välillä Laurila-Tornio, reilu 10 miljoonaa euroa.

- Tämä ratayhteys liittyy myös Xianista Kouvolan kautta TornioHaaparannalta Narvikiin ulottuvasta nk. Uudesta Silkkitiestä. Tornionlaakson Neuvosto on tehnyt edunvalvontatyötä Uuden Silkkitien osalta. Asiasta tullaan järjestämään useita seminaareja marraskuussa 2018, mm. Luulajassa ja Narvikissa.

- Tornionlaakson Neuvosto jatkaa edunvalvontaa tämän rautatieyhteyden parissa.

VE3 Kemi–Tornio–Kolari–Kiiruna–Narvik

- *Linjausvaihtoehdon kokonaiskustannusarvio on 1,03 mrd. euroa, josta Ruotsin osuus on 0,88 mrd. euroa ja Suomen osuus 0,15 mrd. euroa.*

- Tämä vaihtoehto on myös Pajalan kunnan edunvalvontalistalla. Ruotsin Trafikverket on raportissaan selvittänyt radan toteuttamiskelpoisuutta (kts. esim.

https://www.trafikverket.se/TrvSeFiler/Foretag/Planera_o_utreda/Samhallsekonomiskt_beslutsunderlag/Region_Nord/3_Investering/JSN209_kaunisvaara_svappavaara/jsn209_kaunisvaara_svappavaara_malmtransport_seb_130423%20_g.pdf)

- Suomen osalta ensisijainen edunvalvontatyö liittyy välin Tornio-Kolari –radan sähköistykseen

- Ruotsin osalta vaalit järjestetään 9/9 2018. Hallitusohjelmaneuvoitteluja varten laaditaan esitys, että Ruotsi tekee tarvittavat investoinnit ratainvestointien osalta. Jatketaan yhteistyötä Ruotsin Trafikverketin kanssa.

- Neuvosto jatkaa edunvalvontatyötä tämän rataosuuden osalta

- Norjassa on tehty lopputyö koskien Jäämerenradan realistisuutta Kolarista Enontekiön kautta Skibotniin saakka. Jatketaan tähän liittyvää edunvalvontaa erit. Norjan edustajien kanssa.

- Norjan liikennejärjestelmäsuunnitelman perusteella Norjassa tullaan selvittämään rataverkon ulottamista Fauskesta Tromssaan. Jatketaan tähän liittyvää edunvalvontaa erit. Norjan edustajien kanssa.

- Valtatie 21 ja tieyhteys Tornio – Kilpisjärvi tarvitsee tiemäärärahaa, jotta nykyinen osin kapea ja kuoppainen tieyhteys saadaan kuntoon erityisesti lisääntyneen rekkaliikenteen vuoksi. *Tieyhteys kytkeytyy laajemmin E4-tieosuuteen välillä Oulu-Kemi-Tornio. Tieyhteyden tavara- ja henkilöliikenteeseen liittyvää edunvalvontaa on mahdollista tehdä yhteistyössä Oulun kaupungin kanssa, joka hakee kulttuuripääkaupungin asemaa vuodelle 2026. Meneillään on hanke, jossa Tornionlaakson Neuvostoa*

on pyydetty olemaan kumppanina mukana. Oulun kaupungin edustajia tavataan hankkeen merkeissä syyskuun 2018 aikana. Yhteistyötä on syytä tehdä myös Norjan pohjoisen tielaitoksen (Statens vegvesen, region nord) kanssa. Norjalaiset ovat ilmoittaneet olevansa kiinnostuneita suomenpuoleisen tieverkon (Vt 21:n) uudistamiseen. Investointirahaa on varattu 60 miljoonaa euroa viiden vuoden aikana.

Työstetään alueesta yhteinen kartta edunvalvonnan ja markkinoinnin tueksi.